

Eesti Õdede Liit
Estonian Nurses Union

Sotsiaalministeerium

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seadus (tegevuslubade muudatused), 1.2-2/41-1

Tagasisise kuupäev: 31.05.2026

Eesti Õdede Liit toetab tegevuslubade nõuete ajakohastamist ja tervishoiutöötajate registreeringut patsiendiohutuse tagamiseks.

Toetame Terviseameti õigust eemaldada registrist andmed, mis ei ole enam ajakohased või kui puudub info selle kohta, kas inimene tegutseb endiselt tervishoiutöötajana. Selline võimalus aitab hoida registri andmed usaldusväärsena.

Toetame algatust, millega jälgitakse, et tervishoiutöötajate tegevus vastaks nõuetele ja tõenduspõhisele praktikale. Oleme nõus, et Terviseametil peab olema võimalus ja õigus peatada tervishoiutöötaja registreering, kui tervishoiutöötaja tegevus ei vasta nõuetele või võib ebateaduse kasutamise tõttu ohustada patsiendi turvalisust.

Palume siiski täpsustada paragrahvi 32¹ lg 3, mis sätestab, et Terviseamet võib peatada tervishoiutöötaja registreeringu tervishoiukorralduse infosüsteemis, kui tervishoiutöötaja ei ole viis aastat osutanud Eestis tervishoiuteenust. Meede mõjutab mitme lapse järjestikuse sündimise ja kasvatamise tõttu vanemapuhkusel viibivate tervishoiutöötajate naasmist tööellu. Tervishoiutöötajal ei pruukinud olla kehtivat töösuhet lapse sündimise ajal ning seetõttu ei pruugi ta olla asutuse poolt vanemapuhkusele suunatud ja sellest johtuvalt tervishoiutöötajate registris vastava märkega kirjas.

Seega tekib küsimus võrdse kohtlemise osas, arvestades patsiendiohutusele ja kvaliteetsele tervishoiuteenusele keskendumist. Kui viis aastat tervishoiuteenust mitte osutanud tervishoiutöötaja, kes on seetõttu tervishoiutöötajate registrist kustutatud, peab läbima täiendõppe ning teooria- ja praktikaeksami, siis võrdse kohtlemise printsiibi alusel järeldub, et see sama säte peaks laienema ka 5 ja enam aastat järjest lapsehoolduspuhkusel olnud inimesele, kes need aastad oli oma töökohast lapsehoolduspuhkusel ja seetõttu tervishoiutöötajate registris arvel.

Kui registreeringu peatamisega kaasneb kohustus sooritada teooria- ja praktikaeksam, siis õdede puhul langeks koormus tervishoiukõrgkoolidele, kel tuleb tagada täiendusõpe. Täna on seda läbi viidud Sotsiaalministeeriumi projektiga "Õed tagasi tervishoidu". Kuna projektipõhine lähenemine ei pruugi olla jätkusuutlik, siis palume täpsustada, kas tervishoiukõrgkoolidele tagatakse pikaajalise täiendõppe pakkumiseks ka püsiv rahastus.

Samuti palume üle vaadata eksami sooritamise eest kuni 1000-eurose tasu küsimise, mis võib meie hinnangul olla ebamõistlikult suur. Oleme nõus, et eksami sooritamine on eeldus ja tõendus selle kohta, et aastaid tervishoiust eemal olnud inimesel on olemas tänapäevased teadmised ja oskused tagamaks ravikvaliteeti ja patsiendiohutust. Samas on teada tervishoiutöötajate nappus ning nende naasmine tööellu peaks olema igati soodustatud. Seetõttu ei toeta 1000-eurone tasu meie hinnangul neid eesmärke.

Teeme ettepaneku lisada tervishoiutöötajate registrisse lisaväli, kuhu märgitakse tervishoiutöötaja pädevuse tase, mis on eriti oluline õenduse valdkonnas. Seeläbi on patsiendil võimalik kontrollida õe/eriõe pädevustaset. Täna on MEDRES nähtav, kas õele on väljastatud eriala, nt retseptiõigusega õde või eriõe õppe läbimise korral üks neljast erialast, samuti enne 2018.aastat spetsialiseerumised erinevatel erialades. Samuti on täna nähtav, et õele on pädevustunnistus väljastatud, kuid kirjas ei ole konkreetset pädevustaset. Pädevustasemete lisamine suurendaks läbipaistvust ja patsientide teadlikkust, arvestades (eri)õdede iseseisvaid vastuvõtte ja nende pädevuspiire.

Eesti Õdede Liit ei saa nõustuda paragrahvi 41 lõige 2 p 7-ga, mis sätestab, et õe vastuvõtuteenuse tegevusloa taotlemiseks on vajalik konsulteeriva arsti nimi, isikukood ja kontaktandmed. VTK kooskõlastustabelis on ministeeriumipoolne selgitus, et eelnõuga ei muudeta õe iseseisva tegevuse põhimõtteid ega kehtivaid pädevuspiire. Õe vastuvõtuteenus on nii kooli- kui ka koduõendusteenus, samuti osutavad õed teenust hooldekodudes. Õe teenus põhineb professionaalsel autonoomial – see tähendab, et õde tegutseb oma pädevuse ja vastutuse raames ning kaasab arsti siis, kui patsiendi seisund või kliiniline olukord seda nõuab. Nii kooli-, koduõendusteenuse kui ka iseseisva õendusabi osutamise korral on arst õele koostööpartner, kuna nendel juhtudel on patsientidel olemas oma perearst, kellega õde vajadusel konsulteerib.

Koduõendusteenuse osutamiseks ei ole ega saa olla kohustuslik sõlmida koostööleping või palgata konsulteeriv arst. Koduõed osutavad teenust perearsti saatekirja alusel, seega on erinevatel patsientidel erinevad perearstid. Tegemist on ettevõtluse vormi ja õenduse iseseisva teenusega.

Nii kooli- kui koduõde konsulteerib täna vastavalt vajadusele väga paljude erinevate perearstidega. Kui täna on eriõel õigus koostada e-konsultatsioon teisele tervishoiuteenuse osutajale, kui inimese kaebus väljub eriõe pädevusest, siis sellisel juhul ongi tegemist konsulteerimisega ning erinevaid arste ei saa tegevusluba taotledes ära märkida.

Peame oluliseks õendusorganisatsioonide jätkuvat kaasamist tegevuslubade regulatsiooni ja õendusabi arendamisega seotud aruteludesse ja töögruppidesse.

Eesti Õdede Liit koostööstab eelnõu, välja arvatud paragrahv 41 lg 2 p7 osas.

Lugupidamisga

Kätlin Lillemaa

/allkirjastatud digitaalselt/

Eesti Õdede Liidu president